

pokles. Povšechně možno říci, že státy na východ od nás ležící, i při celkovém poklesu vývozu našeho do nich, stále jsou ještě pro nás nejdůležitějším odbytištěm. Úbytek exportu pak, který zde přece jenom nastal, nahraňuje si průmysl náš zejména zvětšeným vývozem do Německa a do zemí západních a zámořských. A tak dosud není vývoz náš ustálen, jakž ani jinak býti nemůže při stále ještě rozbouřených hospodářských i politických poměrech světových.

Z P R Á V Y.

Pozdrav slovenským spolupracovníkům! Kolegiální spolok »Právnik« při univerzitě Komenského v Bratislavi letošním rokem sdružuje své síly ve společné práci v našem listě, který tak se stává orgánem celé mladé generace československé. Čeští a moravští právníci vítají do tohoto kruhu slovenské druhy s radostí, že se uskutečňuje součinnost na jedné roli a nelekajíce se překážek slibují si vzájemnou podporu k dosažení vytčených cílů a zdárnému provedení svých myšlenek. Zdar společné práci!

Prof. Dr. Václav Hora padesátníkem. Prof. Dr. Hora dožil se 9. září letošního roku padesátých narozenin. Mladým českým juristům je prof. Hora všeobecně znám jako vynikající odborník, ale i jako skvělý učitel. Četná je řada jeho žáků, poněvadž prof. Hora je dosud jediným reprezentantem svého oboru na universitě Karlově a také jediným českým profesorem civilního soudního řádu vůbec. Všichni vzpomínají jeho klidného, sympatického hlasu, jímž zasvěcoval je do discipliny poměrně velmi abstraktní a proto pro začátečníky značně obtížné a mnozí z nich netají se názorem, že to byl právě on, který svým skvělým výkladem vzbudil v nich pro svůj obor zájem, ale i lásku. Nemohouce pokusiti se bohužel o podrobnější rozbor díla Horova, připojujeme k informaci čtenářů aspoň stručný přehled hlavních jeho literárních prací. Poprvé na veřejnost vystoupil prof. Hora u příležitosti sjezdu českých právníků r. 1904, na němž přednesl themata, týkající se 1., 2. a 4. otázky II. sekce sjezdové, které v protokole sjezdovém došly také uveřejnění. Z dalších prací budtež uvedeny: »Kvittance a náklady její v řízení exekučním« (Právnik 1904), »Nesouhlas stavu knihovního se stavem skutečným v řízení exekučním« (Právníké Rozhledy 1904), »Odložení a zrušení exekuce a jich poměr k řízení přístupovému« (tamtéž 1905), »O zásadách práva exekučního v případech plurality věřitelů« (Sborník 1905), »O důvodu zmatečnosti dle § 477 č. 9 c. ř. s.« (Právnik 1906), »Může-li soud poručenský rozhodovati o výši alimentace, již otec nemanželskému dítěti má poskytovat, v řízení nesporném« (Právnik 1906), »Veřejná obchodní společnost v procesu« (Sborník 1908), »O právu opravy v civilním procesu« (tamtéž, také německy Zentralblatt für die jur. Praxis, sv. 29), »Ještě slovo k § 206, odst. II. ex. ř.« (Zprávy Práv. Jednoty Moravské 1908), »Justiční reforma v Německu« (Právnik 1909), »Snahy o reformu procesního práva v říši německé« (Sborník 1909), »Osnova jazyková a její poměr k civilnímu řádu soudnímu« (Právnik 1910), »Nový uherský civ. řád soudní a jeho vliv na příslušnost zdejších soudů« (Právnik 1911), »O příslušnosti ve sporech z poměrů služebních« (Sborník 1912), »Poměr osnovy zákona o ochranné výchově k řízení nespornému« (Ochrana mládeže 1912), »Noch ein Wort zu dem Erlasse des k. k. Justiz-Ministeriums vom 17. August 1912« (Juristische Blätter 1912), »Dosah zásady vyhledávací ve sporech manželských« (Sborník 1915 a něm. v Allg. oest. Gerichtszeitung 1916), »Konkursní komisař v novém řízení konkursním« (Právnik 1916), »Schreibfehler im Urteile als Berufsgründe« (Notariatzeitschrift 1916), »Exekuční vymáhání nároků alimentálních« (Ochrana mládeže 1917),

»Jazykový zákon« (Publikace státověd. společnosti 1920), »K otázce jazykového práva cizozemců v československé republice« (Právník 1921), »Přípravné práce ku sjednocení civilního řádu soudního« (Právník 1922), »K nauce o stranách ve sporu.« (Pocta Heyrovského 1923.)

Četné jsou také Horovy monografie. R. 1906 vydal v knihovně »Sborníku« »Nauka o přístupu« a »Procesní úkony podle práva rakouského«. R. 1910 tamtéž: »Procesní úprava kollise nároků.« R. 1914 v Knihovně Všehrdu »Odvolání podle rak. civilního řádu soudního« a u Manze 1916 »Der Konkurskommissär«. Z posledních prací sluší citovati »Civilní řád soudní na Slovensku« (Knihovna »Právnického obzoru I. 1922 — před tím v Právnickém obzoru bratislavském), Učebnici procesního práva I. díl (vlastním nákladem) a zdařilý překlad civilního soudního řádu ve sbírce »Kompasu«. Od r. 1910 je prof. Hora redaktorem »Právníka«. Š.

II. právnický sjezd. Přípravný komitét publikoval v červencovém čísle »Právníka« řá d s j e z d o v ý, v němž překvapuje ignorování právní historie, ústavního práva, národního hospodářství a mezinárodního práva. Nebude se také vůbec jednati o stavovských otázkách a o organisaci práce. Pokud se dalších přípravných prací dotýče, jedná se dosud mezi zúčastněnými »Právnickými jednotami« o otázkách. Doba konání sjezdu nebyla určena. V.

Nález volebního soudu o ztrátě poslaneckých mandátů dra Vrben-ského a jeho tří společníků a zejména jeho odůvodnění vyvolalo řadu novinářských i právnických kritik a odsouzení. V prvé řadě činěna vol. soudu oprávněná výtka, že překročil kompetenční ustanovení § 13 zák. o volebním soudě, podle něhož rozhoduje tento o ztrátě mandátu výlučně ve dvou případech: když totiž zvolený po volbě ztratil volitelnost a když přestal býti z důvodů nízkých a nečestných příslušníkem své strany; kdežto volební soud zbavil jmenované poslance mandátů z důvodů v § 13 nejmenovaném. Tento právnický poklesek jest vysvětlitelný jedině tím, že tu vol. soud projevil úsilovnou snahu řešiti věc čistě právnický bez intervence úvah politických. Ale právě tím ocitl se v rozporu se zákonem, který ho v tomto případě povolává nikoliv k řešení otázky právnické, nýbrž čistě politicko-mravní. Úkol vol. soudu je tu velmi obtížný. Není tu obdoby se soudcem trestním, který rozhoduje otázku ztráty práva volebního na základě úvahy, zda čin trestný byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Zde není nesnadno uvážiti, zda čin trestný jest nadto kvalifikován zvláštní nízkostí mravní, neboť tu jde o nízkost a nečestnost v obyčejných vztazích životních, tedy o otázku obecné morálky, kde názor soudce nebude se zpravidla lišit od shodného názoru vsí veřejnosti. Stejně snadno učiní si soud úsudek o nízkosti a nepočestnosti jednání poslance resp. senátora, který by byl vyloučen ze strany pro nějaký trestný neb nemravný čin, tedy pro čin, pro který by někdo mohl býti vyloučen z jiné korporace neb spolku, bojkotován ve společnosti, vyděděn a pod. Neskonale těžší jest však postavení soudu, který má mravně kvalifikovati čin politický nemotivovaný egoismem. Už proto, že zde půjde skoro vždy o otázku eminentně politickou, o politické — vsí veřejnosti dychtivě sledované — zhodnocení politických činů a osobností, tedy úkol dosud nikdy soudu neukládaný. K tomu pak přistupuje nutnost záporné zhodnocení těchto osob vysloviti výrazy, které v tomto spojení jsou přece jen příliš silné.

Ale přes to neměl se vol. soud vyhýbatí řešení právě této otázky, neboť k ničemu jinému jej zákon nepovolává. Bude musit tak učinit přístě. Bude si musit především položit zásadní otázku, zda v oné nízkosti a nepočestnosti chce viděti jen porušení mravních zásad obecných nebo i porušení t. zv. »politické morálky«, nepsaného to stavovského politicko-parlamentárního kodexu, podle něhož za určitých okolností bude odsouditi i čin motivovaný pouhým neegoistickým politickým přesvědčením.